

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget er en genfremsættelse af L 166 fra folketingsåret 1998-1999, jf. Folketingstidende 1998-1999, forhandlingerne side 3850 og tillæg A side 3843 og 3845. Lovforslag nr. L 166 indeholdt en pligt for kommunerne til at yde ledsagelse som en del af hjemmehjælpen. Denne del er ikke medtaget i dette lovforslag.

Med mellemrum sker der massive nedskæringer i hjemmehjælpen. Forskellene er store fra kommune til kommune. De seneste eksempler fra Københavns Kommune viser med tydelig nødvendighed, at der er behov for at indføre et minimumsniveau for den hjælp, kommunen skal yde. Eksemplerne fra Københavns Kommune viser, at servicelovens principper om retten til en individuel vurdering fejles til side som en formalitet. Når en kommune på få dage eller uger fjerner hjemmehjælp fra et større antal modtagere eller vælger bare at aflyse den visiterede hjælp uden at tilbyde erstatningshjælp, er det ikke udtryk for en individuel vurdering, men tegn på en generel nedskæring og forringelse af velfærden for pensionister og andre modtagere af hjemmehjælp.

Socialministeren har ikke villet reagere effektivt mod kommunernes indskrænkninger. Derfor er der behov for en opstramning af loven, så det bliver klart, at kommunerne har pligt til yde hjemmehjælp, hvor denne er nødvendig.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at der ikke er grund til at tro, at minimumskravene bliver laveste fællesnævner for hjemmehjælpen. Andre områder, f.eks. folkeskoleområdet, kan fremdrages som bevis for, at der er stor variation fra top til bund trods regler om minimumskrav.

Hensigten med lovforslaget er ikke at fratage kommunerne skønnet over, hvilken hjælp der er behov for. Tanken er alene at sætte en nedre grænse, så det ikke er lovligt for kommunerne at gå under et vist niveau.

Socialministerens passivitet hænger sammen med, at de kommunale nedskæringer kan føres tilbage til den aftale, regeringen påtvang kommunerne i foråret 1998, hvor stigningen i de kommunale udgifter blev

sat voldsomt ned i forhold til tidligere år. Regeringen bærer således et stort medansvar for nedskæringerne.

Regeringen er også medskyldig i, at det nu synes helt accepteret, at netop hjælpen til praktisk bistand skæres bort, for allerede kommuneaftalen for 1998 lagde op til at prioritere de svageste ældre frem for de næstsvageste. Det er helt fint at bruge flere ressourcer på de svageste, men det må ikke ske på bekostning af de næstsvageste. Desværre har man ikke set meget til forbedringer for de svageste; der er kun sket nedskæringer for de næstsvageste.

SF mener, at det nu må slås fast, at hjemmehjælp ikke er noget, en kommune yder eller ikke yder efter kommunalbestyrelsens forgodtbefindende. Hjemmehjælp er en ret for borgerne. Derfor skal kommunerne nu have en pligt til at yde den. Man længes tilbage til dengang, da Socialdemokratiet mente, at der var behov for en klar ret til at få velfærdsydelser.

Hvis kommunerne skal leve op til dette, vil det koste penge. Det kan diskuteres, om kommunerne i givet fald har krav på compensation via bloktilskuddet, ud fra den betragtning at loven allerede i dag kan fortolkes således, at kommunerne har disse pligter. SF mener, at kommunerne i alle tilfælde har brug for flere penge til hjemmehjælp, og vil gerne drøfte dette – samt den nødvendige finansiering – i forbindelse med behandlingen af lovforslaget.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Servicelovens § 71 indledes i dag med formuleringen: »Kommunen sørger for tilbud om ...«. I juridisk sprogbrug opfattes dette normalt som en pligt, men der er tilsyneladende tale om en unormal situation, og derfor foreslås formuleringen ændret til det utvetydige: »Kommunen har pligt til at tilbyde ...«.

Det gælder naturligvis kun i de tilfælde, hvor de i loven nævnte forudsætninger er opfyldt. Her er der akut brug for en præcisering af, hvornår der skal ydes hjælp til praktiske opgaver. Det er nemlig her, man ser de voldsomme nedskæringer.